

Početak rada

Poglavlje 1 Uvod u OpenOffice.org	3
Poglavlje 2 Instaliranje	17
Poglavlje 3 Prelazak s programa StarOffice 5.2 na OpenOffice.org	39
Poglavlje 4 Podešavanje štampača i štampanje	49
Poglavlje 5 Podešavanje i saveti	85

Uvod u OpenOffice.org

U OVOM POGLAVLJU

- Kratak vodič kroz OpenOffice.org 4
- Deset glavnih razloga za korišćenje programa OpenOffice.org 4
- Osnove programa 6
- Prelazak s Microsoft Officea 10
- Šta je novo 11
- Prateći kompakt diskovi 15

Kratak vodič kroz OpenOffice.org

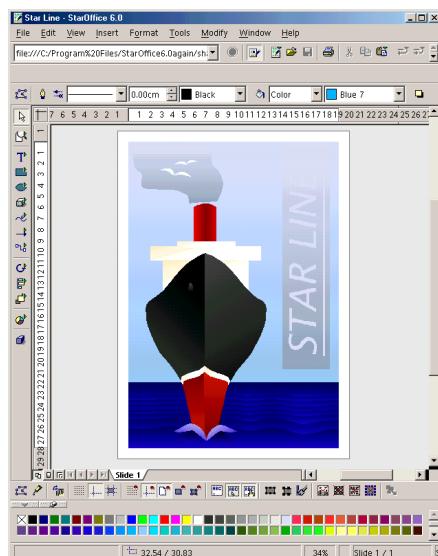
OpenOffice.org je vaša besplatna karta za vožnju vozom Microsoft Office. On otvara sve tipove datoteka Microsoft Officea –Word, Excel i PowerPoint. Bilo koju datoteku možete snimiti u bilo kom od ovih formata. Napravićete nov Microsoftov dokument za tekst, tabelu ili prezentaciju bez korišćenja Microsoftovih programa.

Vlade, mala preduzeća, škole i svi drugi korisnici Svako može da završi svoj projekat a da ne potroši odjednom 500 USD. Samo treba preći na program OpenOffice.

Koristi iste formate i prevazilazi Microsoft Office OpenOffice otvara desetine drugih datoteka, npr. Lotus 1-2-3, i formata, npr. GIF, SVG i PNG grafiku i savršeno manipuliše njima. Ne samo da je omogućeno da otvorite i izmenite sve datoteke kao i u Microsoftovim programima, nego imate i dodatne mogućnosti.

Prelazak s Microsoft Officea na OpenOffice Ako ste korisnik MS Officea, moraćete malo i da učite, ali ćete tokom učenja često govoriti: „O, pa ovo je isto“.

Grafika na profesionalnom nivou Postoji još jedna prednost. Uz program OpenOffice dobijate Draw, izvrstan program za obradu crteža i slika, koji po mogućnostima uveliko prevazilazi siromašne alatke iz Microsoft Officea. Draw je odličan program, nešto jednostavniji od Adobeovih proizvoda, ali snažan i s mnogo mogućnosti. Omogućava izvoženje u formate EPS, SVG i niz drugih grafičkih formata, uključujući i standarde kao što su GIF i JPG.

Kako početi Da biste saznali više o paketu OpenOffice.org i novinama u odnosu na StarOffice, pročitajte odeljke *Osnove programa* i *Šta je novo* na strani 6, odnosno 11. Ukoliko želite da odmah instalirate program, predite na poglavljje 2.

Deset glavnih razloga za korišćenje programa OpenOffice.org

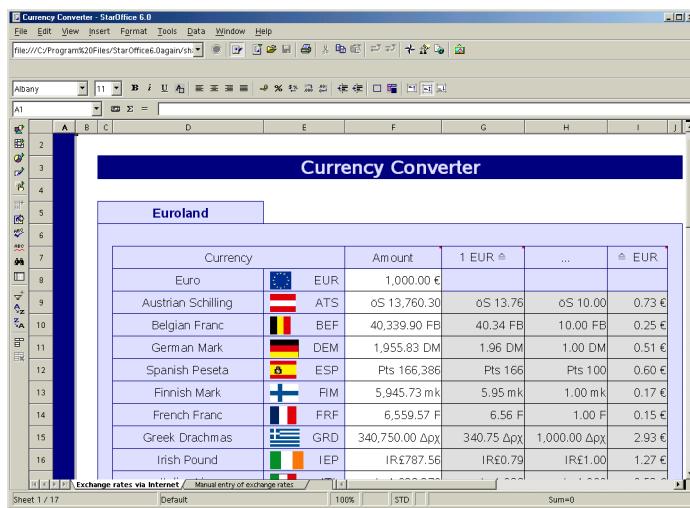
Evo deset najboljih razloga da pređete na OpenOffice.

- 1 Program OpenOffice je besplatan. Microsoft Office je mnogo skuplj, košta i do 550 USD. Najbolje od svega je što na OpenOffice ne utiče Microsoftova politika cena, distribucije, licenciranja i dominacije u svetu uopšte.
- 2 Vladine organizacije izdaju obrasce u formatima programa Word i Excel. Univerziteti traže da studenti predaju svoje pismene radove u Wordovom formatu. Čak i osnovne škole pišu svoje jelovnike u tom formatu. Ko želi da plati 550 USD da bi pročitao jelovnik? Samo nabavite OpenOffice. I ako vam ne budu trebale mnoge mogućnosti ovog programa, moći ćete da čitate sve iz zatvorenog sveta Microsofta, a da ne živate u njemu.

- 3 Da li ste imali problema s kompatibilnošću s prethodnim verzijama? Imate datoteke iz paketa Office 97 koje ne možete da otvorite u sadašnjoj verziji MS Officea? Takvih problema nema s programima OpenOffice ili StarOffice; oni su kompatibilniji s MS Officeom nego sam MS Office.
- 4 Još nešto: ovo je zvanično. Bil Geits ima dovoljno novca. A vi? Ukoliko vi i vaša deca u osnovnoj školi, ili na fakultetu, vaša mala preduzeća, srednja preduzeća, korporacije, obrazovna ustanova, crkva, sinagoga, biblioteka, vladina organizacija, advokatska kancelarija, sportski savez, dobrovoljna organizacija, ili lanac poslastičarnica imate dovoljno novca – sjajno. Ali ako nemate, novac vam je potrebniji nego Bilu. Štedite, i počnite da koristite OpenOffice umesto programa iz srodnih komercijalnih paketa.
- 5 OpenOffice ima najbolji program za crtanje koji ste ikada koristili. Ima 3D alatke na koje niste naišli u Wordovoj opremi za crtanje. To su vizuelne alatke za arhitektonске projekte i električne šeme, zgodne linije za automatsko merenje koje prikazuju dimenzije svakog objekta na crtežu (u odnosu 1:1 ili u razmeri). Tu je i program FontWorks koji izvrsno manipuliše tekstom, kao i mogućnost obrade fotografija u svim aplikacijama. Pogledajte poglavljje 29, *Crtanje*.
- 6 Nema više zbrke zbog izvora podataka pri formiraju cirkularnih pisama (npr. kad šaljete cirkularne stotinama osoba iz svog adresara). Samo vam treba lista klijenata u tekstualnoj datoteci ili nekoj drugoj. Sve ostalo ide neverovatno glatko i lako. Da bismo dokazali ovu tvrdnju, priložili smo i uputstvo u poglavljju 35.
- 7 Korisnici Unixa, pravo uzbuđenje je pred vama. Applix i druge najbitnije stare alatke, uvek su ograničeno delovale. Svako ko nije stratan korisnik LaTeK-a, može da odahne. Unix-ovci sada mogu da se liše Windowsa 24/7, i ne treba im rezervni sistem kojim se pokreće prezentacija u PowerPointu.
- 8 Datoteke OpenOfficea verovatno su najmanje koje ćete ikada napraviti. One više nisu u binarnom formatu (kao mnoge druge aplikacije za stone računare), nego su u formatu XML, pa druge aplikacije mogu da ih otvore i rade s njima. To znači da možete pisati i pisati i uvoziti sve vrste grafika, a vaša datoteka će i dalje biti mala. Mi smo napisali neke tekstove u programu Writer 6.0 na približno 80 strana, a datoteka je i dalje zauzimala manje od 100 KB. Impress, Draw i Calc takođe prave veoma male datoteke.
- 9 Koje god neprijatnosti da ste imali sa programom StarOffice, zaboravite ih.
- 10 Koncepcija OpenOfficea je sjajna i već je uveliko prihvaćena. Otvoreni standardi. Format datoteka XML. Niko nikog ne davi. Niko iz Redmonda ne kontroliše šta radite. Ovako treba praviti program. Tako je i napravljen.

Osnove programa

OpenOffice.org je zaokružen komplet kancelarijskih programa koji koristite za pravljenje tekstualnih dokumenata, Web stranica, radnih tabela, prezentacija crteža i slika. Ima tri specifične karakteristike. Radi s formatima Microsoft Officea, kao i sa blizu 200 drugih formata. Njegova cena je zanemarljiva u odnosu na Microsoft Office. Radi pod Linuxom, Lindowsom i Solarisom, kao i pod Microsoftovim Windowsom. Svakome ko je imao iskustva s Microsoftovim cenama i propisima, OpenOffice je savršeno rešenje.

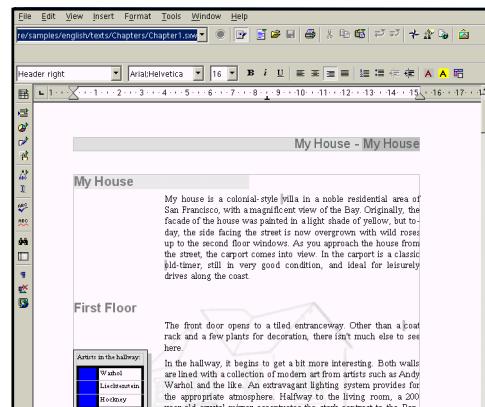
Programi i mogućnosti

U paketu OpenOffice.org postoje četiri glavna programa:

- Writer/Web – za izradu tekstualnih dokumenata i Web stranica.
- Calc – za tabele.
- Impress – za prezentacije.
- Draw – za crteže profesionalnog kvaliteta (vektorsku grafiku) i obradu slika (rastersku grafiku).

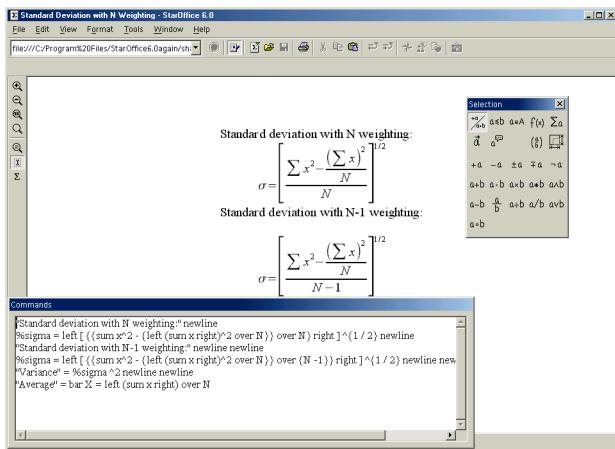
Sledeće mogućnosti i dodaci ugrađeni su u većinu programa:

- Autopiloti, koji vode kroz proces izrade novog dokumenta i uvoz podataka iz drugih formata.
- Dijagrami i formule.
- Mogućnost povezivanja sa izvorima podataka radi slanja cirkularne pošte i pristup postojećim bazama podataka.

- Izuzetno male datoteke formata XML koje se lako otvaraju u drugim programima.
- Lako, visokokvalitetno konvertovanje iz formata MSOffice i drugih formata i u njih.
- HTML veže u vidu teksta ili komandnih dugmadi.
- Animacija u prezentacijama kao i animirane GIF slike.
- Programi su dostupni na 23 jezika. Postoji i podrška za azijske jezike.

U vreme kada je pisana ova knjiga, bilo je aktuelno izdanje OpenOffice 1.0.1. OpenOffice.org je skoro isti kao StarOffice; OpenOffice 1.0 grubo odgovara programu StarOffice 6.0. OpenOffice i StarOffice nastali su od istog izvornog koda. Sun se u međuvremenu orijentisao na StarOffice, a programeri otvorenog izvornog koda na OpenOffice. Zbog toga postoje neke razlike među njima, ali su u osnovi isti.

Dopunska izdanja s novim mogućnostima

Neposredno pre predavanja ove knjige u štampu, izašla je podverzija 643. Glavne mogućnosti uključuju snimač makroa i izvorni PDF. Više informacija o ovoj podverziji naći ćete na adresi: http://www.openoffice.org/dev_docs/source/643/release_notes.html, a odatle ćete je i preuzeti.

Učestvovanje korisnika u stvaranju OpenOfficea

Kada ste poslednji put od Bila Gejtsa tražili uvođenje neke nove mogućnosti u Microsoft Wordu i bili uslišeni?

Kako i vi možete učestvovati

OpenOffice je program otvorenog izvornog koda, što znači da svako može razviti i dodati nove opcije. Ukoliko želite da u programu nešto promenite, a umete da programirate, možete i vi dati svoje predloge za izmene programa. Takođe možete uzeti učešće i u izradi liste pitanja i odgovori (QA) i procesu dokumentovanja. Da biste više saznali, posetite <http://www.openoffice.org/contributing.html> i <http://www.openoffice.org/about.html>

Upoznajte nove mogućnosti programa

Prijavite se na listu allfeatures@openoffice.org na adresi www.openoffice.org.

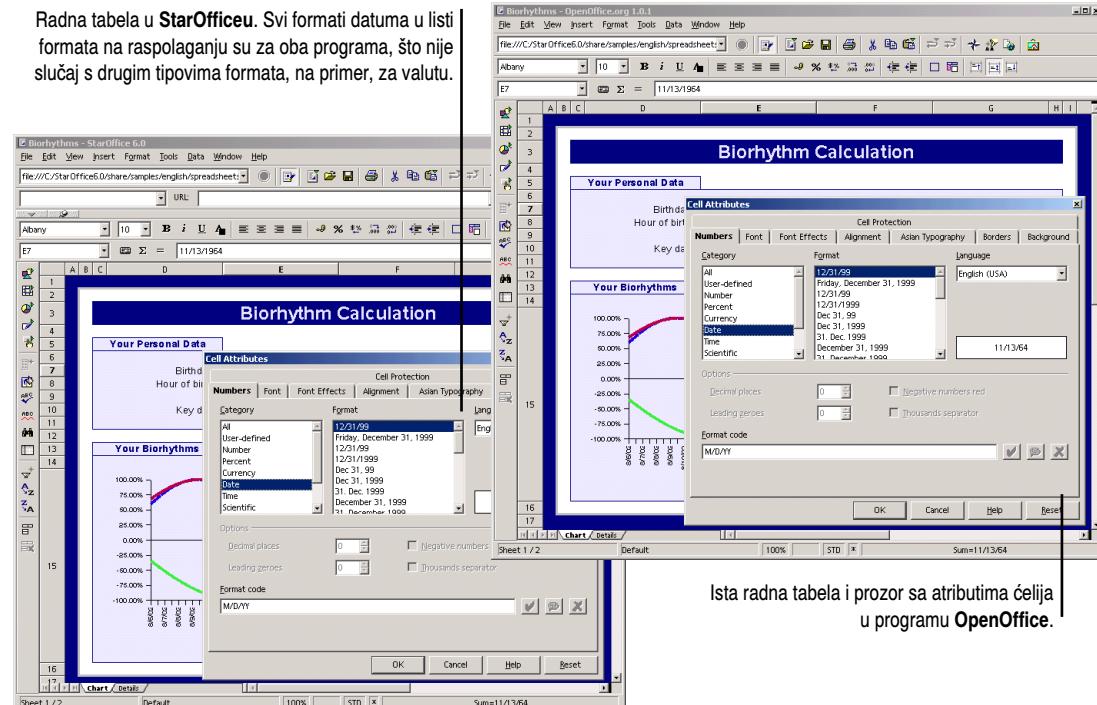
Razlike između programa StarOffice i OpenOffice

StarOffice 6.0 je komercijalni proizvod namenjen poslovnim organizacijama i korisnicima, dok je OpenOffice namenjen korisnicima besplatnih programa, nezavisnim programerima i zajednici poklonika otvorenog izvornog koda.

Sun i zajednica korisnika OpenOfficea sarađuju na razvoju ovog programa. Sun potpomaže razvoj OpenOfficea, plaća neke programere, i finansira održavanje lokacije www.openoffice.org. Poboljšanja u programu OpenOffice primenjuju se u StarOfficeu, gde je moguće, i obrnuto.

Slika 1-1 prikazuje isti dokument u programima StarOffice i OpenOffice. Mogućnosti su načelno iste. Jedna je ključna razlika. U StarOfficeu postoje dodaci nezavisnih softverskih kuća, kao što je baza podataka Adabas ili filter za WordPerfect. U OpenOfficeu ih nema ili su potpuno različiti.

Napomena – Mogućnost provere pravopisa je dodatna opcija u programu StarOffice. Napravile su je nezavisne softverske kuće. Kako ova opcija nije mogla biti licencirana u obliku otvorenog koda, različita je u programu OpenOffice. Uočite neke razlike ako koristite oba programa.

Slika 1-1 Isti dokument prikazan u programima StarOffice i OpenOffice.

Izvorni kôd u programu OpenOffice ne uključuje ceo kôd iz programa StarOffice. Najčešći razlog je što Sun plaća licencu nezavisnim softverskim kućama i njihov kôd uključuje u StarOffice, a nema dozvolu da ga prenese u OpenOffice. U programu OpenOffice ne nalaze se sledeće stavke:

- pojedini fontovi
- komponenta za rad s bazama podataka (Adabas D)
- neki šabloni (pogledajte www.ooextras.org, www.getopenoffice.org/templates.html/)
- galerija sličica postoji, ali je mnogo manja
- neke funkcije za sortiranje (u verzijama za azijsko tržište)
- izvesni filtri datoteka, uključujući i filter za WordPerfect (izrada je u toku).

WordPerfect StarOffice 6 za Windows ima filtre za WordPerfect; oni su vlasništvo nezavisnih softverskih kuća, tako da ne mogu biti uključeni u proizvod otvorenog izvornog koda. StarOffice 6.0 za Unix ne sadrži filtre za WordPerfect. Ipak, filter tipa libwpd napisan je za aplikaciju Writer iz paketa OpenOffice. Slike ekrana su na raspolaganju na adresi <http://libwpd.sf.net>, a odatle se preuzima i materijal. Libwpd je generička biblioteka za uvoz (i eventualno izvoz) datoteka iz WordPerfecta u druge aplikacije.

Izgled pojedinih prozora donekle se razlikuje. Neka polja za potvrdu nalaze se na različitim mestima, ali su raspoložive mogućnosti iste.

U okviru OpenOfficea razvijaju se i programi za operativne sisteme različite od Solarisa, Linuxa i Windowsa.

O mogućnostima programa možete saznati na adresi allfeatures@openoffice.org. Na ovu ili druge liste slanja prijavljujete se na http://www.openoffice.org/mail_list.html.

OpenOffice na drugim platformama

Projekti prerade koda programa OpenOffice tako da radi na drugim platformama u toku su već duže vreme. U vreme kada je pisana ova knjiga, najviše pažnje je privukao projekat prevodenja na Mac OS X. U maju 2002, OpenOffice.org je izdao ranu razvojnu veziju „Developer Build“ za Mac OS X, namenjenu programerima koji su upućeni u razvoj aplikacija za Mac OS X. U to vreme, verziju ste mogli preuzeti sa adrese http://porting.openoffice.org/mac/ooo-osx_downloads.html. Ova verzija se nalazi i na priloženom CD-u.

Informacije o drugim projektima prerade koda potražite na adresi <http://porting.openoffice.org/>.

Šabloni i ostali dodaci OpenOfficea

Sa OpenOfficeom se ne dobijaju svi šabloni iz StarOfficea. Ipak, na Web strani Travisa Bauera, www.ooextras.org, postoji mnoštvo šabloni i drugih dodataka. Razvojni tim OpenOfficea sastavio je poseban skup šabloni. Oni se nalaze na priloženom CD-u. Sve šabline, uključujući i šabline autora ove knjige, potražite na www.getopenoffice.org/templates.html.

Referentna dokumentacija: API i DTD

OpenOffice API je dostupan na adresi www.openoffice.org. Pristupite ovoj lokaciji da biste se priključili jednom od projekata OpenOfficea.

<http://www.openoffice.org/about.html> – na ovoj adresi su opšte informacije o projektu OpenOffice.org.

<http://www.openoffice.org/contributing.html> – ovde ćete naći sve o tome kako možete učestvovati u projektu.

Da biste dobili DTD, definicije formata dokumenata, idite na <http://xml.openoffice.org>, zatim na odeljak *Documentation and Resources*, i onda pratite vezu prema DTD.

Programeri bi trebalo da posete <http://api.openoffice.org>, a svakako: <http://api.openoffice.org/source/browse/api/devmanual/>.

Prelazak s Microsoft Officea

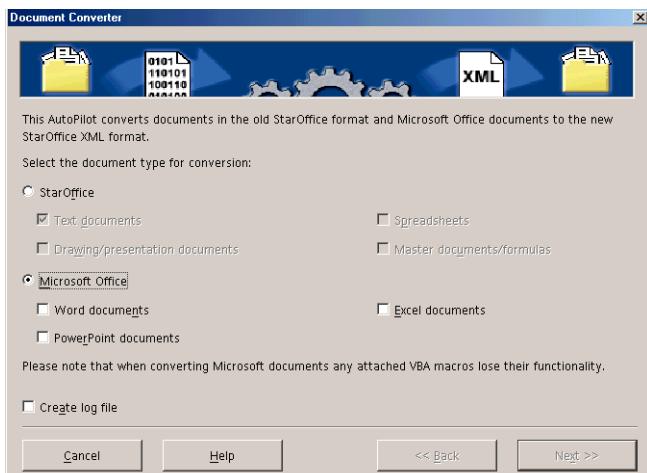
Jeste li nezadovoljni korisnik Microsoft Officea? Pređite na OpenOffice!

Deset dobroih razloga Ako već niste, pročitajte odeljak *Deset glavnih razloga za korišćenje programa OpenOffice.org*, na strani 4.

Probna vožnja Sedite za volan. Instalirajte OpenOffice s priloženog CD-a i pogledajte da li vam se sviđa. Napomena: OpenOffice u ovom momentu ne poseduje filter za uvoz dokumenata iz WordPerfecta, ali je izrada u toku.

Konvertujte datoteke Počnite probnu vožnju: testirajte uvoz podataka. Prilično smo sigurni da će ići veoma lako. Otvorite datoteku iz Microsoft Officea birajući File > Open i izaberite format u padajućoj listi.

Na slici desno prikazan je AutoPilot. Koristite ga za uvoženje. Nećete rizikovati pri eksperimentisanju jer on dokumente ostavlja netaknute i samo pravi konvertovane kopije.

Provedite neko vreme čitajući priručnike Upoznajte se s programom OpenOffice.org. Pročitajte sledeće:

- Poglavlje 5, *Podešavanje i saveti*.
- Poglavlje 6, *Početak rada u programu Writer*.
- Poglavlje 15, *Izrada Web strana*.
- *Vodič kroz Calc*, u poglavlju 18.

- *Izrada nove prezentacije*, strana 570.
- *Crtanje*, poglavlje 29.
- *Uputstvo za definisanje izvora podataka*, na strani 782.

Šta je novo

OpenOffice.org se prilično razlikuje od programa StarOffice 5.2. Ključno je da više nema jedinstvene radne površine, Schedule Mail i Star Base su nestali, za šta su dati ozbiljni argumenti. O ovim i drugim promenama govorićemo detaljnije u narednim odeljcima.

Kompatibilnost i prelazak na OpenOffice

StarOffice 5.2, StarOffice 6.0 i OpenOffice vrlo uspešno funkcionišu zajedno, pa nema potrebe da deinstalirate nijedan. To ne važi za StarOffice 6.0 BETA koji se mora deinstalirati pre nego što instalirate noviju verziju OpenOfficea.

Datoteke iz verzije 5.2 možete otvoriti u programu OpenOffice.org, a nove datoteke možete snimiti u formatu 5.2. Tu je i AutoPilot za uvoz većeg broja datoteka u formatu 5.2.

Prelazak je dobar. Možda nije potpun, ali se vodi računa o podešavanju vrednosti parametara i o pošti. Pogledajte poglavlje 3, *Prelazak s programa StarOffice 5.2 na OpenOffice.org*.

Uklonjene aplikacije i mogućnosti programa

Nova verzija je jednostavnija i doteranija od donekle preopterećenog izdanja 5.2. U ovom odeljku navodimo kratak pregled izbačenih mogućnosti i objašnjavamo kako da nadoknadite neke.

Šta je uklonjeno ili zaista različito

Uklonjeno je sledeće:

- Cela integrisana radna površina, uključujući Explorer i Beamer, pa samim tim i neke mogućnosti ova dva programa.
- FTP, protokol za prenos datoteka pomoću Explorera.
- Image kao posebna aplikacija za doterivanje slika, iako mnoge mogućnosti još uvek postoje. Jednom ili dvaput pritisnite rastersku sliku u bilo kojoj aplikaciji i pojaviće se paleta sa alatkama i meni programa za obradu slika.
- Mail (program za e-poštu), iako poštu i svoj adresar možete izvesti i povezati s postojećim adresarima programa Netscape ili Outlook.
- Schedule (rokovnik), uključujući i Palm Pilot.
- Pravljenje baza podataka (još uvek se možete povezati s raznim bazama podataka pomoću funkcija ODBC, JDBC itd).
- Podrška za izradu okvira na Web stranicama.
- Mogućnost Pack (komprimovanje), za prezentacije. Ona je uklonjena jer su datoteke tako male da ih ne treba komprimovati. Impress Player više ne postoji kao zaseban program.

Uklanjanje mogućnosti pravljenja baze podataka, osim Adabasa

Umesto pravljenja i održavanja specifičnog StarOfficeovog formata za baze podataka (.sdb), sadašnji sistem za povezivanje sa izvorima podataka funkcioniše po uobičajenim standardima za povezivanje, kao što je JDBC, a radi i s bazama podataka kao što je dBase.

I dalje možete praviti tabele baze podataka, upite i obrasce, iako to donekle zavisi od načina skladištenja podataka.

Nove aplikacije – široke mogućnosti

Evo nešto detaljnije liste novina. Malo šta će uticati na primenu specifičnih mogućnosti – izmenjeni su struktura i potporni elementi da biste lagodnije radili s programom.

Format XML Sećate li se pravljenja datoteka u programima Impress i Writer, koje su bile veće od 2 MB pre nego što ste uopšte i počeli da radite? S tim je gotovo. U programu Writer sada je moguće praviti datoteke od samo nekoliko kilobajta po strani. Formatiranje teksta će povećati datoteku, ali rezultat je i dalje impresivan. Potrebno je mnogo truda da načinite datoteku veličine 1 MB.

Formati SVG i EPS Prikazivanje i učitavanje formata EPS je bolje, a moguće je i izvoziti crteže u format SVG, Scalable Vector Graphics, zasnovan na XML-u.

Fontovi Urađeni su novi, metrički TrueType fontovi korišćeni u Microsoft Windowsu kao osnovni fontovi. Zamena fontova je bolja jer se koristi nov savršeniji algoritam koji ih bolje uparuje, čak i na različitim platformama.

Podrška za azijske fontove Postoji podrška za Unicode, Ruby text, i podrška za znakove veličine dva bajta.

Mogućnost obrade slika u svim aplikacijama Pritisnite bilo koju sliku GIF ili drugi rasterski objekat i pojaviće se paleta alatki za obradu, koja se prethodno nalazila samo u programu Image.

Galerija Galerija slika i zvukova iz verzije 5.2 preseljena je iz oblasti Explorer/Beamer u meni Tools > Gallery. Postojećoj galeriji možete dodavati nove šablone i tako dobiti sopstvene kombinacije slika i zvukova, što ranije nije bilo moguće.

Šifrovanje lozinkom Format datoteke zasnovan na XML-u podržava šifrovanje tekstualnih dokumenata i tabela pomoću lozinke. Lozinke su upisane kao šifrovane vrednosti. Prilikom snimanja podataka u starom binarnom formatu, lozinke nisu šifrovane. Kada učitavate dokument iz ranije verzije, lozinka će biti iznova šifrovana.

Podrška za standardni adresar Više nemate stari adresar u formatu 5.2 ali se možete povezati s onim koji sada koristite ili s nekim drugim. AutoPilot, korak po korak, pomaže da se povežete sa svojim adresarom.

Poboljšan izvoz HTML koda Možete definisati tip šifrovanja teksta za izvoz HTML koda; birate između raznih skupova znakova, uključujući Unicode. Upotrebite novi okvir za dijalog Character Set, u okviru za dijalog HTML Compatibility.

Podrška za MathML formule Podržava izvoz i uvoz formata W3 XML.

Poboljšane komande za isecanje i umetanje Dugme Paste na paleti standardnih funkcija (Function) ima padajući meni iz koga birate da li ćete tekst ili objekat umetnuti u originalnom formatu ili u nekom specijalnom. Te opcije dobijate i kada izaberete Edit > Paste Special.

Bolje komande za opozivanje i ponavljanje operacija Komanda Undo poništava mnogo više prethodnih postupaka nego ranije. Koliko će se postupaka poništiti, definišete birajući Tools > Options > OpenOffice.org > General.

Writer i Web

Bolje nalepnice Postojeće nalepnice raznih vrsta i tipova možete modifikovati i snimiti ih kao sopstvene formate; uključene su i najnovije specifikacije za nalepnice tipa Avery.

Poboljšana zaštita odeljaka Pojedinim odeljcima možete dodeliti različite lozinke. U prethodnim verzijama, mogli ste upotrebljavati samo jednu lozinku za sve odeljke. Izaberite Insert > Section > Format > Section > Protect Record.

Zaštita lozinkom pri snimanju izmena dokumenata Mogućnost Records se najčešće koristi kada urađene promene treba da budu vidljive, u slučaju da više ljudi obrađuje isti dokument. Izaberite Edit > Changes > Protect Records.

Poboljšana numeracija redova Redovi se broje iznova na svakoj sledećoj stranici. Izaberite Tools > Line Numbering.

Viseća uvlaka Možete postaviti negativnu vrednost za (levu ili desnu) uvlaku pasusa i tabela i zadati da se prvi red uvuče nezavisno od uvučenosti pasusa. Izaberite Format > Paragraph > Indents & Spacing.

Za tabele takođe možete postaviti negativne vrednosti za poravnjanje sleva. Tako ih možete poravnati nezavisno od postavljenih margina.

Rastavljanje reči na slogove Da biste definisali minimalan broj znakova u slogu, izaberite Tools > Options > Language Settings > Writing Aids.

Vertikalno orijentisan tekst Želite li da pišete uspravno, duž ivice stranice? Sada možete. U Writeru postoje verzije alatki za pisanje teksta iz programa Draw, koje omogućavaju vertikalni ispis; dostupne su preko menija Show Drawing Tools.

Calc

Funkcije ROMAN i ARABIC Pretvaraju arapske brojeve od 0 do 3999 u rimske i obrnuto.

Dodatne nove funkcije:

- MIRR: Izračunava modifikovanu internu stopu zarade za serije novčanih tokova s kamatnim stopama za investicije i reinvesticije.
- CELL: Pruža informaciju o sadržaju, formatiranju i lokaciji određene celije.
- ISPMT: Izračunava kreditnu i investicionu kamatu s konstantnom otkupnom stopom.
- Dodatni modul Analysis: Obezbeđuje novu analitičku funkcionalnost i poboljšan uvoz iz Excela.

Uvoz HTML tabela u radne tabele Umeće podatke iz spoljnih izvora (kao što su vezana polja ili Web upiti). Izaberite Insert > External Data.

Opcije za sortiranje Određuju način sortiranja koji zavisi od izabranog jezika. Podrazumevani vid sortiranja zavisi od toga koji je jezik izabran kao sistemski. Izaberite Data > Sort > Options.

Matrični nizovi Pobiljšana složena izračunavanja. Povećan je broj elemenata koji se može upotrebiti u matričnom nizu. U ranijim verzijama, ovaj broj je bio ograničen na 16.384 elementa po matrici, a sada iznosi 512 hiljada elemenata.

Nove opcije za štampanje *Suppress output of empty pages (Izuzimanje štampanja praznih strana)*. Kad je ova opcija aktivna, neće se štampati strane s praznim celijama i bez crteža. Izuzetak su atributi celija (kao što su ivice ili boja pozadine), i ne računaju se kao sadržaj. *Print only selected sheets (Štampanje isključivo izabranih strana)*. Kada je ova opcija aktivna, odaberite komandu All u prozoru za štampanje, i štampaće se samo odabранe strane.

Pobiljšano vreme izračunavanja i manje korišćenje memorije Maksimalna dužina formula je povećana sa 255 bajtova na 64 KB.

Pobiljšane operacije Fleksibilnije izvodi višestruke operacije. Ova mogućnost je sada proširena na formule povezane s drugim formulama. Višestruka operacija ne deluje samo na formulu izabranu u okviru za dijalog. Adrese celija na koje se formula indirektno odnosi, bivaju zamenjene u svakoj formuli na koju se nađe tokom izračunavanja.

Pobiljšano izračunavanje procenata Procentni operator se prepoznaje u formulama i, ako je moguće, rezultat se prikazuje kao procentna vrednost. Procentni operator deli prethodni podizraz sa 100. Ovo pomaže pri konverziji iz Excela.

Pobiljšano prepoznavanje engleskog formata datuma Ovo je dodatak formatima koji su podešeni u okviru operativnog sistema, prilikom uvoza tekstualne datoteke u Calc. Omogućava da uvezete datume u formatu kao što je 12-Mar-03 nezavisno od formata koji koristi sistem. Izaberite File > Open > Text filter.

Pobiljšan uvoz i izvoz šesnaestobitnih tekstualnih datoteka po standardu Unicode Izaberite File > Open ili File > Save As i odaberite format Text CSV.

Pobiljšan prikaz preloma redova Rešava problem različitog preloma redova na odštampnom dokumentu i na ekranu, kada izaberete opciju za poravnanje teksta u celijama. Ukoliko primećite ovu opciju, na ekranu se prikazuje prelom redova kao i u odštampnom dokumentu.

Prelom teksta u celiji Ova opcija se koristi zajedno sa opcijom Line Break.

Pristup bazi podataka i pravljenje izvora podataka

Više ne možete praviti nove baze podataka, osim sa Adabasom. Zato možete praviti *izvore podataka* – veze sa uskladištenim izvorima podataka, tj. s nečim jednostavnim kao što je adresar, radna tabela ili tekstualna datoteka. Sa standardnim bazama podataka kao što je Oracle, možete se povezati pomoću JDBC-a. Pogledajte poglavljje 35.

Povežite se sa izvorima podataka umesto da ih sami pravite Umesto da pravite i održavate specifični StarOffice format baze podataka (.sdb), OpenOffice može da se poveže s mnogo raznovrsnih izvora podataka, i da svim komponentama obezbedi pristup podacima.

Upravljanje Možete kopirati tabele i upite iz više izvora podataka i kopirati upite kao tabele.

Uvoz baza podataka iz verzije StarOffice 5.2 (ili starijih) AutoPilot za uvoz baze podataka usklađiće postojeće upite, obrasce i izveštaje iz StarOfficea u novu konfiguracionu datoteku pod imenom DataAccess.xml. Dokumenti obrazaca će se uskladištiti kao i obični dokumenti.

Dodeljivanje tabele iz baze podataka kombinovanim ili običnim listama Preuzmite podatke iz određenog polja.

Nove opcije za obrasce Komande *Before reloading* izvršavaju se pre ponovnog učitavanja obrasca. Komande *Before unloading* izvršavaju se neposredno pre snimanja gotovih obrazaca.

Obrada indeksa u tabelama Ova komponenta je kompletno prerađena. Novo dugme, Index Design, na paleti Table Design, omogućava da samo jednim pritiskom pristupite okviru za dialog Indexes.

Podrška za komplet znakova UTF-8 Ova podrška ne važi za ADO izvore podataka (koji nemaju komplet znakova), ni za dBBase izvore podataka.

Draw, Impress i mogućnosti za obradu slika

Rotiranje metadatoteka Nekada ste mogli da rotirate samo bit mape, ne i metadatoteke. Sada možete.

Maksimalna veličina keš memorije Postavite gornju granicu (u KB) za ukupnu veličinu keš memorije namenjene grafici. Izaberite Tools > Options > OpenOffice.org > General.

Vertikalni tekst U Writeru sada postoje vertikalne verzije sve tri alatke za pisanje teksta iz programa Draw. Dostupne su i preko menija Show Drawing Tools.

Opcije za štampanje grafike i prelivi Izaberite Tools > Options > OpenOffice.org > Print i doći ćete do sledećih novih opcija:

- Reduced Transparency: sve providne objekte tretira kao neprovidne.
- No transparency: potpuno uklanja providnost.
- Reduce gradients: smanjuje broj koraka preliva, radi lakšeg štampanja.
- Reduce bitmaps: štampa providne bit mape u maksimalnoj rezoluciji (u tačkama po inču).

Izvoz formata EPS i SVG Oba formata se lako dobijaju izvozom iz programa Draw.

Prateći kompakt diskovi

Uz knjigu dobijate dva CD-a. Na CD-u *OpenOffice.org 1.1* nalaze se najnovije verzije programskog paketa za Windows i Linux. Uputstva za instaliranje potražite u datoteci *sadrzaj.txt*.

Drugi CD *OpenOffice.org 1.0.1*, sadrži programski paket opisan u knjizi, ali i mnogo dopunskih datoteka koje su napravili izuzetno talentovani i posvećeni članovi zajednice OpenOffice.org.

Na disku se nalaze:

- animirani uvod u OpenOffice.org
- prikazi OpenOfficea na Internetu
- uputstvo za instaliranje i podešavanje OpenOfficea
- instalacione datoteke za operativne sisteme Windows, Linux® i Solaris^{TM},
- beta verzija za Mac® OS X
- dodatni rečnici

- animirani vodič za korisnike koji prvi put rade u programu Writer
- dodatna dokumentacija
- razvojni put OpenOfficea
- primeri i šabloni koje su napravili članovi zajednice OpenOffice.org, uključujući datoteke sa lokacije <http://www.ooextras.org>
- izvorni kôd paketa OpenOffice.org 1.0.1
- Adobe Acrobat Reader®
- Licence za OpenOffice.org: LGPL (GNU Lesser General Public License) i SISSL (Sun Industry Standards Source License)
- Razne datoteke u vezi sa CD-om

Napomena – Potpune informacije o instaliranju pronaći ćete u poglavlju 2.

PrenticeHall PTR, Solveig Haugland i Floyd Jones posebno se zahvaljuju Louisu Suarez-Pottsu, Chrisu Herrnbergeru, Joshu Berkusu, Justinu Cliftu, Samu Hiseru, Scottu Carru i Travisu Baueru, jer su s posebnim trudom sastavili CD OpenOffice.org 1.0.1 i nesobično ga ustupili.

Da biste saznali više o projektu OpenOffice.org, posetite lokacije <http://www.openoffice.org> i <http://www.getopenoffice.org>.